

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/194310,TEKST-AUDIO-50-rocznica-powolania-Polskiej-Wojskowej-Jednostki-Specjalnej.html>
18.05.2024, 22:00

[TEKST + AUDIO] 50 rocznica powołania Polskiej Wojskowej Jednostki Specjalnej

Data publikacji 24.11.2023

26 listopada 1973 r. sformowano Polską Wojskową Jednostkę Specjalną Doraźnych Sił Zbrojnych Organizacji Narodów Zjednoczonych na Bliskim Wschodzie (PWJS). Polacy jako pierwsi z Układu Warszawskiego założyli błękitne hełmy sił pokojowych ONZ. Wystąpienie polskich oddziałów na Bliski Wschód wpisywało się również w gierkowską propagandę sukcesu, która kładła nacisk na sukcesy w polityce zagranicznej.

Bliski Wschód w ogniu i misja pokojowa ONZ

Izrael został zaatakowany 6 października 1973 r. przez wojska Egiptu i Syrii. Atakujący uzyskali efekt zaskoczenia, gdyż uderzyli w dniu święta Jom Kipur. Po zawieszeniu konfliktu 25 października 1973 r. ONZ zdecydowała o utworzeniu Drugich Doraźnych Sił Zbrojnych NZ (Second United Nations Force - UNEF II), mających za zadanie rozdzielenie wojsk egipskich i izraelskich oraz nadzorowanie zawieszenia broni.

Punkt kontrolny wojsk Narodów Zjednoczonych.
Źródło: Creative Commons

Jednym z państw zaproszonych do Doraźnych

Sił była Polska. 3 listopada 1973 r. Biuro Polityczne KC PZPR podjęło decyzję o zaangażowaniu się w działania pokojowe. 11 listopada 1973 r. Minister Obrony Narodowej wydał rozkaz nr 024/MON, aby na bazie Warszawskiego Okręgu Wojskowego sformować Polską Wojskową Jednostkę Specjalną (PWJS). Miała ona liczyć ponad 800 żołnierzy pełniących służbę na misji pokojowej. W skład UNEF II weszły kontyngenty 12 państw. Oddziałom pokojowym wyznaczono różne zadania, Polsce oraz Kanadzie przydzielono prowadzenie działań logistycznych.

Polacy w błękitnych hełmach

26 listopada 1973 r. pierwsze polskie jednostki zajęły pozycje pomiędzy zwaśnionymi stronami. Tym samym Polacy jako pierwsi żołnierze Układu Warszawskiego założyli błękitne hełmy sił pokojowych NZ. PWJS stacjonowała w Kairze razem z kanadyjskim batalionem logistycznym (CANLOG). Trzon polskiego batalionu logistycznego

(POLLOG) stanowiła 6 Pomorska Dywizja Powietrznodesantowa z Krakowa. Jednostka ta, powstała w 1957 r., stanowiła elitę ówczesnego ludowego Wojska Polskiego. Była prezentowana przy wszystkich militarnych i politycznych okazjach - od manewrów Układu Warszawskiego do defilad z okazji obchodów państwowych. W 1968 r. wykorzystano ją także podczas operacji „Dunaj” w Czechosłowacji. W skład POLLOG wchodziły dowództwo i sztab oraz kompanie: dowodzenia i ochrony, inżynieryjna, remontowa, transportowa, obsługi oraz kompania budowlana.

Ze względu na obecność dwóch oddziałów logistycznych POLLOG i CANLOG w jednym rejonie, konieczny był podział zadań. Regulowało je porozumienie z 21 listopada 1973 r. CANLOG przejął działania transportowe I linii i łączność, a POLLOG zajął się zadaniami saperskimi i transportowymi na II linii. Polacy udzielali również wsparcia medycznego, zarówno błękitnym hełmom jak i ofiarom konfliktu.

Działalność POLLOG w UNEF II

20 grudnia 1973 r. do portu w Aleksandrii dotarły polskie ciężarówki Star, cysterny, stacje uzdatniania wody, łaźnie polowe, ruchome warsztaty samochodowe oraz pozostałe wyposażenie techniczne.

W 1974 r. kompanie saperska, inżynieryjna i transportowa PWJS osiągnęły pełną gotowość bojową. Pozwoliło to na realizację postawionych zadań: rozminowywanie terenów znajdujących się pod kontrolą wojsk Narodów Zjednoczonych, budowę polowych stacji uzdatniania wody i ujęć wody pitnej oraz zapewnienie transportu zaopatrzenia dla poszczególnych kontyngentów.

Drugą zmianę kontyngentu w 1974 r. wystawiła 7 Łużycka Dywizja Desantowa z Gdańska, a trzecią zmianę - 10 Dywizja Pancerna z Opola. Zmiany wystawiano w oparciu o jednostki poszczególnych okręgów wojskowych. Rotacji oddziałów dokonywano

zwykle w maju i listopadzie.

Podsumowanie POLLOG w UNEF II

Polacy w czasie służby na Synaju wykryli i zniszczyli ok. 15 tys. sztuk min, bomb i pocisków artyleryjskich oraz ponad 280 tys. sztuk amunicji strzeleckiej, które zalegały w miejscach konfliktu egipsko-izraelskiego. Natomiast specjaliści od uzdatniania wody przygotowali na potrzeby UNEF II ponad 383 tys. metrów sześciennych wody. W misji uczestniczyło ponad 11 tys. polskich żołnierzy. W czasie jej trwania zginęło 10 Polaków. Pozytywna ocena udziału PWJS w UNEF II pozwoliła na zaangażowanie Polski do kolejnych misji pokojowych ONZ.

Do dzisiaj Polska zaangażowała się łącznie w ponad 30 misji i operacji pod egidą ONZ. Udział polskich żołnierzy w misjach zagranicznych jest strategiczną formą aktywności Wojska Polskiego. Jako aktywny uczestnik porozumień międzynarodowych Wojsko Polskie wnosi swój wkład w

umacnianie pokoju i bezpieczeństwa na świecie.

***

**W 2022 r. IPN wydał książkę
Tomasza Leszkowicza,
*Spadkobiercy Mieszka,
Kościuszki i
Świerczewskiego. Ludowe
Wojsko Polskie jako
instytucja polityki pamięci
historycznej.* Autor
przygląda się ponad 45
latom funkcjonowania sił
zbrojnych
podporządkowanych
komunistom. Rekonstruuje
metody kształtowania
wyobrażeń o narodowej
przeszłości i pokazuje, jak
Główny Zarząd Polityczny
WP zawłaszczwał narodowe
tradycje.**

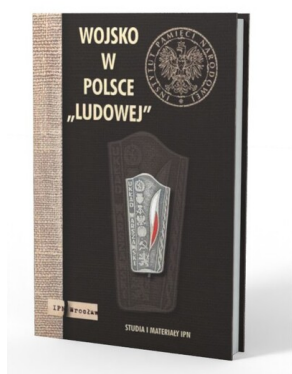

Polecamy również Państwu do obejrzenia na kanale IPNtvPL spotkania z autorem książki:

W 2014 r. IPN wydał książkę pt. *Wojsko w Polsce „ludowej”* (red. Robert Klementowski, Joanna Nowosielska-Sobel, Paweł Piotrowski, Grzegorz Strauchold).

„Zgodnie z wytycznymi sowieckimi w wojsku prowadzono intensywną indoktrynację polityczną i ideową. W sposób szczególnie fałszywy interpretowano tradycje historyczne, oddziałując też szeroko na ludność cywilną. Oddziały „odrodzonego” Wojska Polskiego, odpowiednio rozbudowane, wciągnięte w rytm realizacji zadań sowieckiego dowództwa Układu Warszawskiego, były przygotowywane do ewentualnego udziału w nowej wojnie, w tym dla działań desantowych na terenie Danii. Dowództwo sowieckie w stosunku do Polaków miało ograniczone zaufanie, co znajdowało swój wyraz nie tylko w systematycznym nadzorze wojskowym i politycznym, ale i oszczędnym wyposażaniu w najnowsze rodzaje broni. Jednostki Wojska Polskiego były angażowane do prac wspierających tworzenie socjalistycznej rzeczywistości. Rekrutów podejrzanych politycznie wykorzystywano do szczególnie pracochłonnych i niebezpiecznych robót fizycznych. Wojsko brało też udział w uśmierzaniu różnorodnych niepokojów politycznych oraz w interwencji w Czechosłowacji. Osobną kartę stanowiły działania polskich misji wojskowych.”

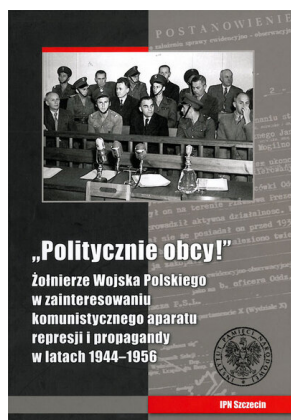
Z Wprowadzenia Wojciecha Wrzesińskiego.

W 2011 roku nakładem IPN ukazała się książka pod redakcją Bogusława Polaka i Pawła Skubisza pt. *„Politycznie obcy!”*. *Żołnierze Wojska Polskiego w zainteresowaniu komunistycznego aparatu represji i propagandy w latach 1944–1956*. Książka została poświęcona losom żołnierzy Wojska Polskiego, Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, a także tych oficerów i szeregowych ludowego Wojska Polskiego, którzy postrzegali świat inaczej

niż nowi władarze kraju.

[Bezpłatna wersja elektroniczna publikacji do pobrania w Bibliotece Cyfrowej IPN.](#)

Aby zobaczyć odtwrzać włącz JavaScript

PLIKI DO POBRANIA

[dr Przemysław Gasztold o Polskiej Wojskowej Jednostce Specjalnej \(mp3, 11.88 MB\) 24.11.2023 09:00](#)

[dr Przemysław Gasztold o Polskiej Wojskowej Jednostce Specjalnej \(wav, 87.4 MB\) 24.11.2023 09:00](#)